

Zasada ostrożności w praktyce - działania władz Cypru.

2019-10-24

Cypryjski Narodowy Komitet Ochrony Środowiska i Zdrowia Dzieci od kilku lat prowadzi kompleksową kampanię edukacyjną finansowaną przez Ministerstwo Zdrowia w zakresie ochrony przed zanieczyszczeniem polami elektromagnetycznymi.

W listopadzie 2017 roku odbyło się seminarium naukowe pt. „Wpływ promieniowania niejonizującego na zdrowie: mit czy nowe wyzwanie medyczne?”, podczas którego podpisano deklarację z Nikozji w sprawie pól elektromagnetycznych z zakresu częstotliwości radiowych. Deklaracja została podpisana przez Prezydentów Cypryjskiego Stowarzyszenia Medycznego, Austriackich Izb Lekarskich oraz Cypryjskiego Narodowego Komitetu Ochrony Środowiska i Zdrowia Dzieci ([link](#)).

źródło: www.paidi.com.cy

We wspólnej deklaracji podkreślono, że problem potencjalnego wpływu na zdrowie promieniowania niejonizującego o częstotliwości 30 kHz-300 GHz (PEM) obejmuje rakotwórczość (klasa 2b IARC 2011), neurotoksyczność rozwojową, wpływ na DNA, na płodność, nadwrażliwość i inne poważne skutki, które są dobrze udokumentowane. PEM może zwiększać stres oksydacyjny w komórkach i prowadzić do wzrostu prozapalnych cytokin i niższej zdolności do naprawy pęknięć pojedynczej i podwójnej nici DNA. Wykazano również upośledzenie funkcji poznawczych w uczeniu się i pamięci. Efekty te mogą wystąpić na poziomach znacznie poniżej istniejących limitów ICNIRP i wytycznych Komisji Europejskiej. Stwierdzono, że płody i dzieci mają delikatne systemy, które kierują rozwojem ludzkiego życia. Ekspozycja na PEM na wczesnym etapie rozwoju budzi szczególne obawy, między innymi ze względu na większą absorpcję i potencjalny wpływ na rozwijający się mózg, układ nerwowy, a także na ich układ rozrodczy oraz może wywoływać choroby nowotworowe. We wspólnej deklaracji uznano, że niektóre skutki nie zostały jeszcze w pełni ustalone i że naukowy proces pełnej oceny i ustalenia ryzyka jest nadal w toku. Zwrócono uwagę na konieczność dalszych badań dotyczących dzieci.

Sygnatariusze uznali, że istnieją poważne dowody naukowe na ryzyko dla płodów i dzieci, wskazujące na poważne szkody, które mogą być w niektórych przypadkach nieodwracalne. Dowody te są wystarczająco silne, aby wesprzeć działania zapobiegawcze oraz ustalić działania i zasady ostrożnego podejścia do problemu zanieczyszczenia polami elektromagnetycznymi. Ustalono, że wytyczne i standardy regulacyjne muszą zostać zmienione i wzmocnione, aby odzwierciedlić obecną wiedzę naukową, wzorce użytkowania, narażenia i szczególną wrażliwość dzieci. Odpowiednie normy będą wywierać presję regulacyjną na producentów, aby opracowali i wprowadzali na rynek bezpieczniejsze technologie. W międzyczasie należy zastosować istniejące kryteria naukowe i biologiczne, aby ocenić narażenie dzieci na działanie urządzeń lub infrastruktury bezprzewodowej. Decydenci, szczególnie w sektorze edukacji i zdrowia, muszą zdawać sobie sprawę z ryzyka oraz promować związane z wiekiem racjonalne stosowanie technologii cyfrowej i nie dopuszczać, aby w szkołach, przedszkolach instalować sieci bezprzewodowe. Wszystkie

dzieci, w szczególności dzieci z istniejącymi problemami neurologicznymi lub behawioralnymi, a także osoby z chorobami przewlekłymi, muszą mieć zapewnione przewodowe (nie bezprzewodowe) środowisko uczenia się, życia i spania. Narażenie w domu i szkole (gdzie dzieci w zależności od wieku spędzają, co najmniej 60-90% swojego czasu) można i należy zmniejszyć poprzez ograniczenie do minimum korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń bezprzewodowych. Dzięki zastosowaniu bezpieczniejszych technologii, takich jak połączenie przewodowe (Ethernet) do Internetu lub światłowodów zamiast Wi-Fi. Ponadto lekarze, zwłaszcza pediatrzy i położnicy, powinni być odpowiednio wykształceni na temat skutków biologicznych promieniowania elektromagnetycznego i doradzać swoim pacjentom, jak zminimalizować ich narażenie. Sygnatariusze przypominają, że dla lekarzy istnieją już wytyczne opisane w publikacji pt. „*EUROPAEM EMF Guideline 2016 for the prevention, diagnosis and treatment of EMF-related health problems and illnesses*” ([link](#)) dotyczące zapobiegania, diagnozowania i leczenia problemów zdrowotnych oraz chorób związanych z polem elektromagnetycznym.

źródło: www.paidi.com.cy

Społeczeństwo ma prawo do pełnej informacji o potencjalnym zagrożeniu dla zdrowia wszystkich urządzeń i infrastruktur nadawczych bezprzewodowych oraz do szkolenia na temat strategii ograniczania ryzyka. Rodzice muszą być edukowani i uprawnieni do żądania i dokonywania osobistych wyborów, aby zminimalizować narażenie płodu i dziecka, szczególnie w domach i szkołach.

Cypryjski Narodowy Komitet Ochrony Środowiska i Zdrowia Dzieci realizując powyższą deklarację, w 2019 roku rozpoczął kampanię społeczną we wszystkich miastach na Cyprze pod hasłem: „Nie promieniuj. Dowiedz się jak mnie chronić”. Dzięki współpracy z Ministerstwem Transportu, Komunikacji i Pracy oraz firmom autobusowym na środkach transportu publicznego znalazły się reklamy obrazujące problem ochrony dzieci przed zanieczyszczeniem polem elektromagnetycznym generowanym przez urządzenia i infrastrukturę bezprzewodową.

Cypryjski Minister Zdrowia na konferencji prasowej w czerwcu 2019 roku wyraził pełne poparcie zarówno dla pracy Cypryjskiego Narodowego Komitetu Ochrony Środowiska i Zdrowia Dzieci, jak i kampanii mającej na celu zmniejszenie narażenia na promieniowanie. W swoim wystąpieniu stwierdził, że Ministerstwo Zdrowia, uznając rolę i znaczenie Komitetu, zapewnia znaczące wsparcie dla jego działań, wykorzystuje wiedzę członków

Komitetu, w ukierunkowywaniu i kształtowaniu polityk i działań, które przyczyniają się do ochrony zdrowia dzieci. Ponadto dodał: „ Naszym celem jest zapewnienie dzieciom prawa do wzrostu i rozwoju w bezpiecznym środowisku z dala od zagrożeń, które mogą powodować problemy w dzieciństwie lub w dorosłym życiu. Na podstawie Konwencji o prawach dziecka, Deklaracji Nikozja z 2017 roku Cypryjskiego stowarzyszenia medycznego, Austriackiej Izby Lekarskiej i Cypryjskiego Narodowego Komitetu Ochrony Środowiska i Zdrowia Dzieci oraz innych stosownych decyzji podjętych na szczeblu europejskim i międzynarodowym, nasze wysiłki i działania koncentrują się na jak największym ograniczeniu nieuzasadnionego korzystania z elektronicznych środków komunikacji i jego konsekwencji”. Minister Zdrowia wspominał również, że uznaje wyniki badań nad negatywnym wpływem PEM za naukowe

dowody, a nie hipotezy.

źródło: www.paidi.com.cy

W 2019 roku Cypryjski Narodowy Komitet Ochrony Środowiska i Zdrowia Dzieci wraz ze Szpitalem Arcybiskupa Makarios III na Cyprze uruchomił pilotażowy projekt mający na celu zminimalizowanie narażenia dzieci i młodzieży na promieniowanie elektromagnetyczne generowane przez telefon komórkowy i sieci bezprzewodowe. Kampania ma na celu wyłączenie sieci Wi-Fi i zastąpienie ich połączeniami przewodowymi na oddziale intensywnej terapii dziecięcej i noworodkowym oraz edukację rodziców, aby trzymać telefony komórkowe z dala od dzieci i poza oddziałami pediatrycznymi. Zaznaczono, że projekt pilotażowy wskazał, że korzystanie z Wi-Fi na Oddziale Intensywnej Terapii Pediatrycznej stwarza poziomy ciągłej i nieprzerwanej biernej, a także znaczącej aktywnej ekspozycji na PEM na poziomach znacznie wyższych, niż biologiczne kryteria bezpieczeństwa. Oprócz powyższych zmian, w szpitalu wdrożono zalecenia omówione poniżej.

- Niemowlęta mogą być narażone, gdy rodzice lub personel mają włączone telefony komórkowe w pobliżu dzieci nawet, jeśli nie wykonują połączenia.
- Promieniowanie wzrasta podczas połączenia oraz dodatkowo, gdy dane bezprzewodowe są włączone.
- Promieniowanie jest zwiększane podczas transmisji danych, gdy korzysta się z mediów społecznościowych, ogląda filmy „online”, itp..
- Telefony komórkowe, jeśli są przenoszone na oddziały dziecięce, należy dezaktywować (wyłączyć lub w uruchomić tryb samolotowy).
- W trybie samolotowym możesz nadal robić zdjęcia, nagrywać filmy i odtwarzać pobraną muzykę.
- Należy pobrać filmy, muzykę przed odwiedzeniem dziecka i na oddziale oglądać, słuchać w trybie „offline”.

Podczas IV Międzynarodowego Forum Ochrony Środowiska przed Zanieczyszczeniem Polami Elektromagnetycznymi, pani dr. Stella Canna-Michaelido, Prezes Narodowego Komitetu Ochrony Środowiska i Zdrowia Dzieci będzie jednym z prelegentów i zaprezentuje kompleksowe działania prowadzone na Cyprze w zakresie ochrony przed PEM. Tegoroczna edycja pod hasłem: „Zasada Ostrożności” odbędzie się 23 września 2019 roku w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa im. Stanisława Wyspiańskiego. Serdecznie zapraszamy.